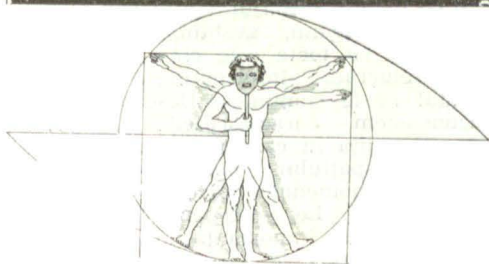

În prim-plan :

ACTORUL

Geta Grapă — 30 de ani de teatru

— Acum zece ani, stimate Geta Grapă, aveai douăzeci de ani...

— De teatru !

— Da, făcăm și atunci un interviu cu tine. Ce-al zice dacă l-am începe pe acesta pornind de la ultima întrebare pe care ți-am pus-o, de la ultimul răspuns pe care mi l-ai dat atunci ? Răspunsul acela al tău avea, în chip neașteptat, ceva trist și neliniștitor, poate întrebarea stîrnise nu melancolia, dar orgoliul (acesta, a spus cineva, e totdeauna bun, vanitatea e proastă), îți stîrnise ambiția. Începem așa ?

— De acord.

— Nu te gîndești la pensle, mi-ai spus atunci, nici că ai putea termina cu scena. Înșirai proiecte : Pygmalion era un mal vechi gînd al tău. Din repertoriul românesc „îți stătea la inimă ceva din Caragiale“ (deși jucaseși memorabil în O noapte furtunoasă), te gîndeai la Hangița lui Goldoni. Apoi — și pentru a pune punct iritantei întrebări — ai zis că te inchipui în Femeia îndărătnică. Ți-ai realizat proiectele ?

— Nicidecum.

— Dar satisfacții pentru alte roluri nu se poate să nu fi avut...

— Aproape la fiecare rol. Începînd cu Magda Minu din *Ultima oră*, continuînd cu celelalte — din *Copacii mor în picioare*, *Doi pe un balanșoar*, *Gaițele*, *Părinții teribili*, *A 12-a noapte*, *Madame Sans-Gêne*, *Opinia publică*, *O noapte furtunoasă*, *Interviu* ș.a. Am avut slăbiciunea să joc în romănce simple, în roluri de țărănci... Sînt, cum să-ți spun, firi deschise, ființe cu picioarele pe pămînt, așa sînt și eu... În spectacolul cu *De la patru în sus*, în care am debutat acum treizeci de ani la Brașov, eram o țărăncuță, îmi amintesc că stăteam cu spatele la public. Era un rol de comedie, dar am reușit să fac un moment de dramă. Publicul a fost deodată foarte interesat, toți au întrebăat „cine-i asta ?“ De atunci mi s-a și zis „Geta“, doar așa: „Geta“. Aveam succes atunci în roluri de țărăncuțe, am mai interpretat una nu peste multă vreme, în *Tinerțea părinților*, și, alta, în *Un drac de fată*. Cred că am succes și astăzi, de aceea spun că am avut și în acești ani destule satisfacții — concret mă refer la rolurile din *Păsărele tinereții noastre* de Ion Druță și din *Mormintul călărețului avar*, piesa lui D. R. Popescu, cu care am luat premiul I la Festivalul de teatru contemporan, ediția 1981.

Înainte de intrarea în scenă...

În „Palele și măgarii” de Gheorghe Vlad, între Constanța Comănoiu și Zoe Marla Albani

În rolul Mariei din „Mormintul călărețului avar” de D. R. Popescu, alături de Mihai Bălaș-Jujucă (Ulă)

— Ai jucat extraordinar, se știe că și mulți critici au fost de această părere. Iată ce afirmă Valentin Silvestru, în Ora 19,30 (nu mă îndoiesc că ți-ai procurat importantul volum) : „Geta Grapă dă statură impozantă, în deplin firesc și cu reflexivitatea cerută, eroinei Maria, generalizând și particularizând cu aceeași amplă capacitate de intruchipare”.

— Și în alte piese am avut roluri frumoase. Să fim sinceri, un actor, așa cred eu, poate avea satisfacții depline și numai datorită (cum se spune) prestației sale. Uite, eu m-am bucurat de rolul pe care l-am avut în **Ultima minune a lumii**, știu că eram de acolo... Te bucuri când auzi, pe stradă, în tot locul, că lumea, publicul a înțeles acest lucru. După spectacolul cu **Bunica** se mărită am auzit lucruri la fel...

— Să revenim. Într-o piesă oarecare, acum treizeci de ani, s-au relevat cele două direcții ale jocului de azi al actriței Geta Grapă: vitalitatea, exuberanța, umorul, dar și gustul pentru dramă, pentru trăirile foarte intense.

— Da, **De la patru în sus** era o lucrare mediocră. Îndată după asta am primit un rol în **Ultima oră**. De fapt, n-am fost distribuită chiar de la început, a fost preferată altă interpretă. Însă la vreo săptămână a venit la mine regizorul Mihai Zirra și mi-a cerut să citesc și eu rolul. Pe urmă a modificat distribuția. Un rol care mi-a plăcut mult a fost cel din **Trei generații**, eram domnișoara Maeri... Nu știu ce să zic, să fie chiar două direcții distincte, în jocul meu?! Aș spune că ele mai degrabă se intersectează mereu, uneori și în unul și același rol, bineînțeles atunci când rolul, așa cum îl concep eu, o cere. De exemplu în **Mormintul...**, de care am vorbit, tot așa în **Maria și copiii ei** și în **Sudorita** din **Interviu** (despre asta Valentin Silvestru nu mai pomenesc în **Ora 19,30**). Am fost în turneu cu spectacolul în R.D.G., unde am reputat un mare succes. Am lucrat cu un regizor foarte talentat, cu Mircea Marin. Mai înainte, lasă-mă să-mi amintesc, am fost foarte mulțumită (și de mine) de **Madame Sans-Gêne**, sub bagheta Mariettei Sadova. Veneam după filmul cu Sophia Loren, la noi piesa nu se montase de mult. O satisfacție deplină am avut în **Turnul de fildeș**.

— Pentru că tot am ajuns la acest „cu mult înainte”, să reluăm, Geta Grapă, amintiri mai vechi. Cum ai început ?

— Jucam teatru, cântam și dansam în liceu, la Alba Iulia, în reviste scrise de Lidia Boeru, împreună cu Angela Moldovan și alții, în regia Lidiei Sadoveanu, spectacole pe care le jucam în fața răniților, era război. Atunci am prins gustul teatrului, al aplauzelor: am simțit că asta e chemarea mea. După liceu m-am înscris, cu Coca Andronescu, la Institutul de teatru din Cluj-Napoca. Ne-a pregătit S. Iamandi. Cel care m-a învățat să vorbesc — eram „lătăreată” — a fost Braborescu „Ești ardeleancă, asta se vede bine”, mi-a spus maestrul.

— Ai poposit la Brașov acum treizeci de ani, nu te-a tentat niciodată strămutarea ?

— M-a întrebat multă lume acest lucru, de ce adică n-am vizat Bucureștiul. Am răspuns mereu: pentru că în provincie am pășit cu dreptul, aici am atacat marele repertoriu — Shakespeare, Cocteau, Cehov, aproape toți marii dramaturgi români. În provincie am jucat

sub conducerea de scenă a unor regizori importanți, și de ieri și de azi. La Brașov i-am întâlnit (unii, ca invitați) pe Marietta Sadova, pe Sică Alexandrescu, Nicușor Constantinescu, pe Eugen Mercus, Mircea Marin, Alexandru Tocilescu ș.a. Ți-am spus, de Brașov mă leagă multe reușite ale vieții mele. Le cunosc, le simt, juinea nu te uită. Criticul Călin Căliman, care e brașovean, a spus că a văzut **Ultima oră** cu Geta Grapă de 13 ori. Zicea că, dacă ar mai fi posibil, ar mai revedea spectacolul. M-a emoționat foarte mult, cum să-ți spun... Și n-am apucat să-i mulțumesc. Trist ar fi să se uite astfel de lucruri, să împlinești treizeci de ani de teatru și să nu ți se ofere o floare... Dar văd că ne apropiem de încheiere, prevăd că o să-mi pui, ca să nu zic altfel, întrebarea aceea delicată, poate (o spun eu), dacă am realizat totul — nu-i așa? —, dacă mai am proiecte? Ți răspund că nu am realizat totul. Gîndesc, adică (în general eu sint

modestă, și ce gîndesc e tot ceva modest), că în teatru, la orice vîrstă aș fi, nu se poate să nu fii utilă, să nu-mi găsească un rol semnificativ, pentru binele amîndurora. Sigur, cîteodată, proiectele rămîn tot proiecte, s-a văzut. Dar eu îmi fac planuri, mi-am propus **Ah, ce zile frumoase!** Ah, ce rol aș face aici, cu un partener precum acest atît de talentat actor care este Costache Babii, colegul meu!

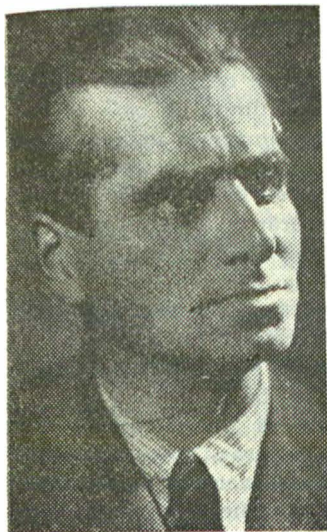
Și, fiindcă veni vorba de colegi — teatrul e o artă colectivă, — să spun că m-am bucurat — și nu pot să-i uit — de parteneri care m-au ajutat, cum ar fi Marcel Anghelescu, Mihai Fotino, Dan Săndulescu, Ștefan Alexandrescu, G. Gridănușu, Dina Cocea, Costel Bărbulescu, Silvia Timică ș.a.

— **Ți mulțumesc, Geta Grapă, și-ți ofer o floare.**

A. I. BRUMARU

In memoriam

Carol Kron

Discret, așa cum a trăit în lumea teatrului, s-a stins un bătrîn artizan al aparițiilor scenice de pitoresc, dar și de substanță portretistică. Arta „rolurilor mici” nu este la îndemîna oricui; ea a marcat destine (Ion Manu, N. Tomazoglu) și a impus spectacole. În *Tache, Ianke și Cadir*, unde, apărrea în compania lui Jules Cazaban și Ștefan Clobotărașu, Carol Kron se dovedea interpretul ideal al personajului Ilie.

Angajat în 1951 la Teatrul Municipal, actorul (născut la 20 mai 1899 în comuna Codălești din Vaslui) se așeza, în fine, după oboșitoare peregrinări. Absolvent al Conservatorului Ieșean (1922) și licențiat în drept (1924), Carol Kron a slujit pe rînd bara justiției și textul dramatic. Nu știm cum pleda bărbatul blajin, cu vorba volt moldovenească, îl știm însă din puzderia de apariții pe scenele din Izvor și de la Grădina Icoanei, în piesele *Lumina de la Ulmi*, *Arcul de triumf*. Dacă vei fi întrebant, Doamna Kalafova, *Recolta de aur*, *Omul care aduce ploaie*, *Explozie întîrziată*, *Omul cu arma*, *Întoarcerea...*

Treceri „de două vorbe”, alteori personaje de întindere. Totdeauna însă prezența sa sub reflectoare cerea spectatorului care nu-l cunoștea să deschidă programul. Gestul și replica lui numeau un om viu, și, oricît de cuprinzătoare era distribuția, viața mărunțului personaj își afirmă drama sau seninătatea. L-au prețuit Lucia Sturdza Bulandra și Liviu Ciulel; colegii îl iubeau pentru sfătoșenia înțeleaptă, pentru sufletul curat, pentru lucrul lăcut și roditor.

I.N.